

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENEK

Uredništvo: Koprarjeva ul. št. 6/II
Telefon št. 2050 in 2996. - List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Koprarjeva ulica št. 6
Poštni ček račun Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2992



Ustavljene žage, polna skladišča lesa - to so posledice sankcij v naši lesni industriji in trgovini

Slovenija hoče prodati svoj les

Kraljevska vlada na velikem gospodarskem zborovanju v Ljubljani

Ljubljana, dne 26. januarja.

Gospodarska konferenca, ki je bila za danes napovedana v Ljubljani, se je spremenila v veliko gospodarsko zborovanje, kakršnega Ljubljana že dolgo vrsto let ni doživela, zlasti pa še ne takega, ki bi se ga udeležili zastopniki naše lesne industrije in trgovine iz vse države v tako velikem številu. Posebno važnost pa so dali temu zborovanju zastopniki vlade, ki so se udeležili zborovanja, da osebno slišijo vse želje in pritožbe naših lesnih producentov in trgovcev ter lesnega delavstva. O prihodu ministrov za gozdove in rude g. Jankoviča ter dr. Kreka je poročal že redni Slovenec, minister za gradnje Kožulj pa je prišel davi z brzovlakom ob 9.37. Na kolodvoru ga je sprejel ban dr. Natlačen.

Ogromna udeležba

Zborovalci, po večini predstavniki malih lesnih obratov iz Slovenije, pa tudi večje lesne industrije in trgovine, dalje posebno številni predstavniki te gospodarske panoge iz Bosne, iz Like, Gorskega Kotarja, Slavonije in drugih krajev države, so se zborovanja udeležili v velikem številu, tako, da sta bili dvorana in galerija Trgoveškega doma polni skoraj do zadnjega kotička. Računati moremo, da se je te konference udeležilo nad tisoč oseb, skoraj samih predstavnikov bodisi svojih organizacij, bodisi večjih in manjših obratov, bodisi oblasti ali javnih ustanov. Bili so navzoči ministri Jankovič, Kožulj in dr. Krek, ban dr. Natlačen, zastopnik obolelega ministra za trgovino in industrijo načelnik Dubravčič, bivši minister za gozdove in rude dr. Ulmanski, ki je imel na zborovanju tudi glavno poročilo, načelnik tega ministrstva dr. Zarko Miletič in šef trgovskega oddelka tega ministrstva ing. M. Manojlovič.

Govor ministra Gjura Jankoviča

Na željo predsednika kraljevske vlade g. dr. Milana Stojadinoviča in notranjega ministra g. dr. Antona Korošca sem sklical to konferenco. Naj takoj v začetku pozdravim gg. ministre, g. bana dravske banovine, g. predsednika občine mesta Ljubljane, viceguvernerja Narodne banke in vas vse, gospodje, ki ste se v tako lepem številu zbrali. Porabim to priliko, da vam z nekaj besedami pokažem namen tega sestanka.

Na obupni klic naše lesne industrije, ki jo je kriza zadela zaradi izvajanja sankcij, sem sklical to konferenco, da slišim na njej vaše stališče, in da vzajemno poiščemo zdravila, ki ga moramo pravočasno rabiti, zakaj prepozno rabljeno zdravilo utegne biti nekorišno.

Obveza izvajanja gospodarskih sankcij, ki jo je naša država prevzela kot zvest član ZN, je imela za posledico zastoj v mednarodni izmenjavi blaga zaradi časne izgube važnega evropskega tržišča, kakršno je bilo za našo državo italijansko tržišče. Gospodarske sankcije niso bile diktirane od naše volje, temveč od obveznosti lojalnega mednarodnega sodelovanja in zvestobe naše države do pakta ZN, ki je bil in ostal temelj naše državne politike. Naš narod se je odlikoval v vsej svoji zgodovini z zvestobo do mednarodnih paktov in obveznosti, tudi tedaj, kadar so mu takšne obveznosti prinesle gmotno škodo, ker je v izpolnitvi mednarodnih obveznosti videl vprašanje svoje nacionalne časti.

Zastoj je zadal gospodarsko vse tiste države, ki so imele z Italijo trgovinske zveze. Krepkeje ali slabše, kakor so bili pač razviti ti trgovinski odnosi in kakršna je pač bila gospodarska struktura in jakost prizadete države. Jasno je pa, da bodo morale vse te države trpeti neke žrtve, ker se izguba tako velikega svetovnega tržišča ne da tako naglo nadomestiti.

Kakor znano, je imela naša država zelo važne trgovinske zveze s sosedno kraljevino Italijo. Skoraj četrtina vsega našega izvoza je šla v Italijo. Toda med vsemi predmeti, ki so se izvažali v to državo, je vsekakor na prvem mestu les. Zato se danes tudi najbolj čutijo posledice izvajanja sankcij ravno pri lesni industriji in trgovini.

V našem celotnem izvozu lesa je bila Italija dolgo vrsto let naš najboljši kupec. Ne samo, da je bila na prvem mestu, nego je dolga leta absorbirala zmerom več kot polovico vsega našega lesnega izvoza.

Če samo povrh pogledamo naš izvoz lesa zadnjih deset let, bomo videli tole sliko izvoza v Italijo:

leta	ton	Din	n% vsega izvoza lesa
1926	1.220.056	761.654.000	69
1927	1.247.873	764.302.000	60
1928	1.516.056	905.111.000	54
1929	1.282.319	980.490.000	52
1930	988.053	787.881.000	51

dalje drugi predstavniki ministrstev, posameznih industrijskih zvez, trgovskih zbornic itd. Mestno občino ljubljansko je zastopal mestni župan dr. Adlešič. Narodno banko je zastopal prvi podguverner Jovan Lovčević s šefom deviznega oddelka Kosto Ljubisavljevičem.

Zborovanje bi poteklo v popolnem redu ter bi izvenelo v veličastno manifestacijo slovenskega in vsega jugoslovanskega lesnega gospodarstva, sedaj po sankcijah toliko prizadetega, ako ne bi bilo vmes nekaj neljubih dogodkov. Zlasti opozicijski slovenski poslanci so napravili sem in tja med govori kakšen neokusen medklic, ki pa ga je vedno spretno in odločno zavrnil minister Jankovič, naglašujoč, da je zborovanje strogo nestrankarsko in nepolitično, izključno le gospodarsko.

Otvoritev zborovanja

Zborovanje je otvoril predsednik sekcije lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih združenj g. Škrbec, ki je pozdravil vse odličnejše predstavnike, nato pa utemeljeval potrebo te konference, ker je koncu vendar enkrat čas, da se pokažejo tudi dejanja in ne samo besede. Zahteval je s poudarkom stvarnosti in potrebe po resni debati, na zborovanju pa discipliniranost. Zahvalil se je ministru Jankoviču za njegovo inicijativnost, ko je sklical to gospodarsko zborovanje.

Nato je prevzel predsedstvo minister Jankovič, ki je naglašal, da je zborovanje sklical na željo ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča in notranjega ministra dr. Korošca ter poudaril, da dokazuje navzočnost treh predstavnikov vlade na tem zborovanju pozornost, ki jo vlada posveča vprašanju lesne industrije. Opravičil je tudi po boleznih zadržanega ministra dr. Vrbaniča. Nato je minister nadaljeval:

1931	654.236	443.129.000	50
1932	574.815	324.604.000	67
1933	677.103	417.606.000	68
1934	752.765	498.671.000	66
1935	588.467	389.748.000	59

Kakor se vidi, je naša izvozna produkcija lesa vezana zmerom z več kot polovico, mnoga leta pa celo z dvema tretjinama na italijansko tržišče. Nekateri kraji naše domovine, kakor na primer dravska banovina, so vezani celo z 80 % vsega lesnega izvoza na to tržišče, kar je popolnoma razumljivo sprič bližnje Italije. Zaradi takšnega položaja so nastale razne težave pri naši lesni industriji in pri našem gozdnem imetju, tako majhnem kakor velikem, tako zasebem kakor državnem.

Težave, ki so danes pred nami, niso nepremagljive. Predvsem jih ne smemo pretiravati in slikati prevelike. Naš narod je imel v raznih časih tudi večje gospodarske težkoče, pa jih je obvladal.

Namen tega sestanka je, da postavimo stvari, dejstva in golo resnico na njihovo pravo mesto, takšne kakor so, a ne kakor se nam zdi, da se prouče z vso potrebno nepristranostjo in resnostjo ter da izločimo vse tisto, kar ima značaj subjektivnih in drugih momentov, ki ne sodijo v okvir realne gospodarske debate, da bo moči po tem proučiti ukrepe, ki se dajo izvesti v mejah dejanske možnosti.

Zato bom zelo hvaležen gospodom poročevalcem kakor tudi vsem drugim gospodarjem govrnikom, če bo njihova slika o razmerah na področju, ki mu pripadajo, čim stvarnejša in podprta s čim več argumenti, predlogi in zahtevami o ukrepih, ki jih je treba izvesti, se morajo pa gibati v mejah naših dejanskih možnosti.

Poudariti želim, gospodje, da je kraljevska vlada pripravljena, sprejeti vsak koristen in možen predlog in omogočiti delovanje na polju predelave lesa, ker tudi tako ureja poleg gospodarskega tudi socialno vprašanje, ki je kraljevski vladi najresnejše pri sreju.

Vemo, da velik del našega delovnega naroda v dravski, savski, vrbški in drinski banovini živi izključno od zaslužka z gozdnim poslovanjem. Ne moremo ostati ravnodušni do tisočev družin, ki bi jim s prenehanjem dela v gozdnem poslovanju vsahnil vir dohodkov za vzdrževanje družine.

Ko govorim o zaposlitvi delavcev, mi dovolite gospodje, da vas seznanim z velikimi javnimi deli, ki se začinjajo izvajati na področju dravske banovine, in ki bodo mnogo pripomogla k ublažitvi nezaposlenosti in k temu, da se z omogočitvijo zaslužka gospodarsko povzdigne ta naš vrli in delovni narod. Pred kratkim se je začela graditi železniška proga št. Janž—Sevnica, kar bo stalo okoli 15 milijonov Din, v načrtu pa je gradnja proge Črnomelj—Vrbovsko, ki bo stala okoli 70 milijonov Din. Pomen te proge prvega reda bo z gospodarskega stališča zelo velik, ker bo šla skozi osrčje Slovenije in bo privabila velik del transportov iz Evrope.

Razen tega se bodo v kratkem začele graditi ceste Ljubljana—Kranj v znesku 20 milijonov Din, Maribor—avstrijska meja v znesku 50 milijonov Din in Ljubljana—Kočevje čez Delnice na Sušak v znesku 10 milijonov Din. Vsa ta dela se imajo začeti v najkrajšem času in se bodo izvršila iz državnih sredstev. Razen njih bodo pa še banovinska dela. Upamo, da bo spričo krajev, kjer se bodo ta dela izvršila, velik del ljudstva iz vseh krajev dravske banovine mogel najti dela.

Razen teh del, ki se bodo, kakor sem rekel, začela izvajati, je v načrtu, da se z javnimi deli zgradi tudi ena izmed najvažnejših tujškoprometnih cest, ki bi držala iz Avstrije čez Maribor v Ljubljano ali čez

Poročilo ministra Ulmanskega

Minister n. r. Ulmanski je imel nato obširno poročilo o položaju lesne krize pri nas.

Naglašal je, da se mora to vprašanje obravnjavati popolnoma stvarno ter da je predvsem ugotoviti sedanje pravo stanje. Predvsem je treba ugotoviti stanje kliringe. Ugotoviti je treba, kaj je v kliringu, kakšne so naše terjatve in kako je z izplačili. Vodili smo pogajanja z vlado, da bi ustvarili možnost izplačil, zakaj ako nimamo sredstev, ne moremo imeti niti blaga. Naše blago, ki je sedaj v fakturah, mora biti plačano. Trudili smo se, da bi bile naše lire likvidirane po 3.50 Din, toda zadovoljili bi se pač z manjšim kurzom, samo da bi bil denar izplačan čimprej. To je pač naš maksimum. Zaradi sankcij je bil govor, da bi se morali preorientirati, toda vemo, da se velika industrija pač more preorientirati, ne pa mala. Kot predstavnik »Sipada«, glavne industrije v državnih lasti, moram ugotoviti, da je treba dati pač možnost mali industriji, da plasira svoje izdelke z izvozom v Egipt in v Anglijo. Cene na obeh tržiščih pa so za naš les naravnost obupne, čemur je pač vzrok nizka notacija angleškega in egiptovskega funta. Ako bi se notacija le malo zboljšala, bi moglo vsaj naše trdve plasirati svoj les na obeh trgih. Lesne industrije pa je treba tudi vzgojiti, da bodo sposobne izvažati les v Anglijo, Egipt, Sirijo in Palestino. Ako se ta mala industrija zbere, se ne sme v rokah trgovcev, temveč mora biti izvedena javna organizacija, nekaj uradni kolektivizem. Tisti, ki pridelata na mesec 2—3 vagona lesa, ne more sam izvažati v Buenos Aires! G. Vilhar iz Gor. Kotora je na pr. na spreten način zbral bukovino iz Gorskega Kotora ter jo še kar ugodno plasiral na londonskem trgu. Šlo je težko in največ se je moral boriti prav s konkurenti iz Jugoslavije. Potrebno je, da se izloči medsebojna naša borba na tujih tržiščih, za kar moramo takoj izvesti skupno organizacijo in vlada mora tako organizacijo podpreti. Ko bo organizacija izvedena in ako bo Narodna banka dovoljevala večji kurz za devize, bo možen tudi nastop malih producentov.

Tudi kritika mora biti dovoljena. Vemo, da so nekateri, ki stoje opazovalno ob strani. Tak, ki se čuti dovolj močnega, tak lahko stoji ob strani in čaka. Zahtevamo, da vlada nastopi proti takim, ker interes posameznika mora biti podvržen interesu skupnosti. Vesel sem, da se je to zborovanje spremenilo v manifestacijo množice in da na njem nima besede samo nekaj gospodov predstavnikov velike industrije.

Vprašanje malih lesnih producentov ni samo vprašanje zase, temveč je v ozki zvezi z drugim kmetijskim vprašanjem, tako n. pr. z vprašanjem razdolžitve kmetov. To vprašanje je sestavni del vsega gospodarstva, ker smo videli, kako je razdolžitev kmeta imela za seboj posledice v vprašanih obrestih, denarnih zavodov, trgovine, obrti itd. Vse naše gospodarstvo mora biti med seboj povezano. Imeti moramo osrednji gospodarski svet in čas je, da stavimo kr. vladi nasvet, naj ustanovitev tega zavoda pospeši, kjer bodo imeli besedo tako kmetje, industrialci in drugi stanoviti. Sedaj trpimo predvsem za kreditnim nezaupanjem in to je tudi vprašanje, ki ga moramo končno rešiti.

Govoriti moram še o gospodarstvenem načinu. Geslo svobodnega gospodarstva ni več na mestu, ker bi pri tem slabi podlegel. Govore o nevarnosti, češ da pomeni kontrolirano in regulirano gospodarstvo etatizacijo. To je napačno. O etatizaciji ni govora. Ako je že država sprožila sankcije, kliringe in druge gospodarske omejitve, je tudi že načela vprašanje reguliranja. Okoli nas so že druge države, ki regulirajo gospodarstvo in mi ne moremo biti osamljeni. Zakaj, ako nam kakšna država da uvozne kontingente, se moramo vprašati, na kakšen način naj te kontingente organiziramo in na kakšen način naj jih pravično porazdelimo. Regulacijo gospodarstva brez etatizacije, to je osnovna točka naših zahtev!

Govor dr. Ulmanskega je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Podkorensko sedlo, Kranjsko goro, Kranj in Ljubljano na Sušak in bi zvezala našo lepo Slovenijo s krasnim Primorjem.

Z izvedbo javnih del po eni strani, z zboljšanjem cen poljskih pridelkov po drugi strani, se bo gospodje, začelo ozdravljenje našega gospodarstva.

Da se naše gospodarstvo poži, bo kraljevska vlada izdala potrebne ukrepe, da se denarnim ustanovam, kakor n. pr. v naših hranilnicah in posojilnicah vrne likvidnost in omogoči pravilno funkcioniranje in vračilo vlog tistim v. im varčevalcem, ki so s trudom služili in z zaupanjem v denarne zavode nalažali denarje, ki so jih prihranili za tiste dni, ko ne bodo več zmožni dela.

Naša Narodna banka in drugi državni denarni zavodi bodo porabili svoja sredstva, da pomagajo k vrnitvi likvidnosti naših denarnih zavodov.

Zastavili bomo, gospodje, vso dobro voljo za ureditev teh gospodarskih in socialnih vprašanj, predvsem vprašanja gospodarske povzdige našega kmetijskega in delovnega naroda. Zakaj če bomo njega povzdignili, bomo povzdignili tudi obrt in industrijo; kajti kmet in delavec sta največja konsumenta obrti, trgovskih in industrijskih izdelkov.

V gozdni industriji vidimo važen činitelj našega narodnega gospodarstva in njej bomo posvetili vso potrebno pozornost. Če bomo tako delali po določenem načrtu gospodarske politike, se nam bo brez finančnih eksperimentov z ohranitvijo stabilnosti našega denarja posrečilo oživiti naše gospodarstvo.

Čim bolj se bo debata gibala v tem okviru, čim bolj se bodo pokazala vsa dejstva, potrebna za presojo pravih razmer, tem hitrejši in učinkovitejši bodo plodovi te konference.

Narodni poslanec dr. Lovrenčič je motil ministra z nekim medklicem. Min. Jankovič pa je ob koncu govora izjavil: Obžalujem, da me je motil nar. poslanec dr. Lovrenčič. Tako delajo nekateri poslanci tudi v parlamentu, kjer s svojimi medklici ovirajo stvarno delo vlade. Ako ovirajo naše delo na ta način, potem naj prevzamejo ti odgovornost, čeprav kaže vlada vso svojo delavnost za rešitev vprašanj! Govor min. Jankoviča je bil sprejet z viharim navdušenjem.

„Pojdite v sosedno sobo!“

Naslednji govornik ing. Jerbič iz Lička v Liki je grajal, da je našim politikom važna najprej politika, nato pa šele gospodarstvo ter da politična abstenenca ni na mestu, kadar je treba rešiti važnejše gospodarske probleme. Napadal je birokracijo, ki je vse državljane postavila v vrsto lumpov in je državljan tretiran danes, kakor da nima najosnovnejših pravic. Neki prejšnji režim je uknil celo arbitrazo. Srednji sloj izgublja svoje imetje, vas pa pada v revščino. Celotno v Liki, ki je tik morja, ne morejo prodati svojega lesa ob Sredozemskem morju kljub nizkim delavskim mezdam. Zato zahteva znižanje železniških tarif, od ministrstva za gozdove in rudnike pa zmanjšanje številnih predpisov in pravilnikov.

Minister Jankovič je naglašal, da je bil ravno govor ing. Jerbiča političen in ne gospodarski. »Pozabljate, kaj je bilo zadnjih 6 let in kaj smo našli, ko smo prišli na vlado. Bolje je biti politično svoboden in gospodarsko močan, kakor pa gospodarsko močan in politično suženj.« Kar se tiče njegovega resora, niso pravilniki izdani za slabovne, temveč za odlične gozdarske strokovnjake.

Obširen govor je imel nato ing. Lenarčič s Pohorja. V bistvu ni povedal nič novega, pač pa je zabavljaj čez časopise, češ, da ne obveščate dovolj javnosti o gozdarskih razmerah. (Ing. Lenarčič naj bi pridno in dnevno bral »Slovenca«, pa bi spoznal, da je naša javnost o teh razmerah že dovolj poučena in bi se lahko marsičesa naučil še sam.) V Sloveniji imamo 160.000 kmetijskih gospodarstev, od teh je 140.000 obnem tudi gozdnih posestev. Naglašala zasluge ing. Manojloviča v gozdnem ministrstvu in ugotavlja, da je v Sloveniji v krizi zaradi sankcij 600.000 eksistenc.

Poslanec Milan Mravljje zakliče tu: »Pač pa premeščajo učitelje!«

Minister Jankovič vstane: »Kdor hoče imeti političen shod, naj gre v sosedno dvorano, kamor pridem tudi jaz, da podam politično poročilo. Premišljanje učiteljstva pa nima z gospodarskimi zadevami ničesar opraviti!« Poslanec Mravljje umolkne.

Ing. Lenarčič nato nadaljuje svoj govor, graja tarifno politiko, zahteva večje uveljavljanje na domačih tržiščih, zahteva boljše zunanjo trg. politiko. Trgovski liberalizem je sicer omogočil v svobodni tekmi nastanek premoženj, sedaj pa grozi, da jih bo uničil. V zunanji trgovski politiki zahteva govrnik strogo izvedbo kompenzacij.

Podoben govor je imel tudi dr. Rekar. Tudi njegov govor je imel nekoliko politične barve.

Minister Jankovič je dobrohotno opozoril tega in naslednje govornike, naj se ne spuščajo v področja, kjer niso doma. Zaradi zvez z Anglijo pa je z ozirom na neko trditve Rekarja naglasil: »Nikar ne operirajte z Anglijo, Nikdar ni bilo govora o



Dva izmed 10.000 brezposelnih slovenskih lesnih delavcev.

naši vojaški pomoči Angliji, temveč le o angleški gospodarski pomoči naši državi.

Ing. Ružička iz Zagreba je napadel Narodno

Govor gradbenega ministra Kožulja

Toplo pozdravljen je nastopil nato gradbeni minister g. Kožulj, ki je naglašal:

»Ako komu ugaja to zborovanje, potem ugaja meni. Ze 6 let kažem s prstom na vse tiste, ki so povzročili to stanje, toda niste me hoteli videti in tudi sami niste hoteli videti razmer. Najprej ste grešili, ker ste se zanašali na tedanji politični program, sedaj pa ste pozabili, in to kar priznajte in recite: Mea culpa! Razni predgovorniki so govorili samo o političnih razmerah, ne pa o zdravilu, ki je potrebno, ko umira živ človek. Tudi jaz sedim v kr. vladi in sedaj pridejo isti ljudje, ki zahtevajo, naj bo v šestih mesecih popravljeno to, kar je bilo pokvarjenega v šestih letih. Leta 1931 sem dne 10. marca govoril v skupščini, toda zastopniki gospodarstva me niso pustili niti ziniti ter so me proglasili, da sem rušilec družabnega reda. Iz političnega kapitala se ne da kovati rešitev. Vi ste hkrati za podzvajenje in za svobodo gospodarstva, a proti regulaciji. Tukaj morate razlikovati pojme! Le spomnite se na usodno leto 1932, ko so pričele banke ustavljati izplačila in se vloga niso vračale. Tedaj niste imeli besede za to. Sedaj pa ste začeli po vsej državi iskati krivce in metati krivdo na vse strani, toda niti dela krivde nečete pripisati sebi. Napadate nas zaradi sankcij, toda, kako naj se upremo. Ali ste že videli, da se je kdaj krize upr velikemu psu. Koliko so se naši zastopniki trudili v Zenevi, toda o tem ne vedo ničesar povedati nekateri predgovorniki. Razumem, da je 90% krivde za sedanjim položaj v drugih okoliščinah, toda vsaj 10% bi mogli krivde pripisati sebi. Do sedaj nisem od lesnih industrijcev slišal niti enega recepta za ozdravljenje, čeprav je g. Ulmanski podal resne konstativne o potrebi reorganizacije, 6 let zastopam že te interese, ne da bi za to vedeli, vi pa ste pošiljali v narodno zastopstvo druge, ki so delali proti vašim interesom. Kritika mora biti etična in ne osnovana na laži. V kr. vladi imate dobrega svetovalca in ji morete zaupati, da bo storila, kar je mogoče, čez nemožnosti pa seveda na more iti!«

Stvarna debata

Zelo stvaren govor je imel tajnik sarajevske trgovske zbornice dr. Despič. Naglašal je, da je

Narodna banka in kliring z Italijo

Govor dr. Jovana Lovčevića, podguvernerja Narodne banke

Veseli me, da sem bil pozvan na to konferenco in da pridem v stik s predstavniki tako važnega dela našega gospodarstva. V izvršnem odboru Nar. banke poštevačo težavni položaj našega narodnega gospodarstva ter nameravam v naslednjem podatki poročilo o ukrepih, ki jih je podzvela Nar. banka, pa jih še namerava podzveti. Ker je škoda res velika, se dela vse, kar je mogoče po njenih zakonskih statutih itd. Narodna banka se je po svojem gen. ravnatelju dr. Protiču zavzemala v Zenevi, da čim bolj ublaži posledice sankcij. Tudi v Rimu so bili poskusi, da se uredi vprašanje našega velikega aktivnega salda.

V delno olajšanje izvoznikov je Nar. banka doalej odkupila, lombardirala ali izplačala po časovnem redu v uradnem kliringu že tri petine terjatev. (in sicer 3 milj. lir je izplačala po časovnem redu, 22. milj. lir terjatev je odkupila, 7 pa lombardirala, skupno torej 32 milj. lir od 51 milj. lir. — Drugo boleče vprašanje je vprašanje tečajja. Nar. banka je po nalogo finančnega ministarstva določila tečaj na 3.15 za liro in prejema zaradi tega nebroj pritožb interesantov. Ta ni določen kar na slepo srečo, ampak je ugotovljen v soglasju s kr. vlado, ker upošteva padec lire napram zlatu. Zlato se v Italiji ne plača po onem tečaju, po katerem plačujejo naši uvozniki 3.55 Din za liro. Narodni banki je samu neprijetno zaradi teh pritožb, ker jim ne more ugoditi, toda upoštevati je treba realno vrednost lire tudi v bodoče. Narodna banka tega denarja tudi ne zadržuje za sebe, ampak hoče na ta način priti do več sredstev, da izplača terjatve čim več izvoznikom. Opozarja pa v zvezi s tem na komunikacije Narodne banke z dne 31. dec. 1935, v katerem Nar. banka zagotavlja izvoznikom, da jim bo izplačala razliko, če bi pri obračunu kliringa našlo, da bi bili vsi zneski poravnani po prvotnem tečaju. Osebnost je uverjen, da ta ukrep velja tudi za ostale izvozišne terjatve in izvozniki lahko pričakujejo, da bodo vsi enako tretirani.

Za bodoče namerava banka še naprej odkupovati terjatve do 100.000 lir, bo pa v konkretnih primerih blagonaklonjeno upoštevala tudi prošnje za večje zneske. Glede izplačil v časovnem redu po zneska 300.000 lir pravi, da se bodo nadaljevala, potem pa namerava banka ta maksimum še povečati. Poleg odkupov nadaljevanja dajanja predjemov v višini 75%, bo Nar. banka dajala predjem do 85% vrednosti. To velja tudi za dosedanje predjemne in morejo koristniki prositi za dopolnilo že danih predjemov. Nadalje je NB pripravljena upoštevati obrazložene prošnje izvoznikov mehkega lesa v nekleriške države, pa so ti izvozniki prizadeji zaradi sankcij ter jim dovoliti, da zadržijo večji iznos deviz zase. Vendar pa se NB ne more odreči pravice do vseh deviz. NB namreč ne rabi teh deviz kot starec, ki grabi skupaj denar, zase, ampak za državo, ki jih rabi za svoja plačila v inozemstvu. Devizni zaklad ter zlati zaklad nam svojočasno nista dovoljevala večjih izplačil inozemskim upnikom. Uvozniki deloma lahko svoje devize nabavljajo v svobodnem prometu, dočim tega država ne more in ji mora devize preskrbeti NB. NB sama pa rabi devize in zlato tudi za svojo podlago, da lahko na osnovi tega poveča kreditni obseg v državi.

Drugo je zopet vprašanje prima. Zahteva se povečanje prima od sedanjih 28.5% navzgor. To je valutno vprašanje, ki zadeva vso državo in se ne more semostojno reševati. Na tem vprašanju je zainteresirana tudi država, za katero bi pomenilo povečanje prima večje izdatke v dinarjih in bi morala sredstva za te večje izdatke iskati baš pri davkoplačevalcih. Večji prim bi pomenil povečanje davkov.

NB se bo v bodoče posebej ozirala na one koristnike kredita, ki so zapadli zaradi sankcij v težavo ali pa se bodo na novo obrnili nanjo za kredite. NB je pripravljena na polju kreditne politike napraviti vse, kar je v mejah možnosti.

Glede vprašanja nekleriških terjatev naših ljudi v Italiji pravi, da ni bilo mogoče doseči sporazuma. Težkoče, ki so obstojale, so tudi v tem, da so v tem oziru naše in italijanske številke različne. Po prijavih naših izvoznikov znašajo terjatve okoli 36 milj., dočim pravi Italija, da je teh terjatev samo 6 milj. lir. Tendanca gre za tem, da se te terjatve prenesejo v uradni kliring.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj za prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

banko zaradi njene devizne politike ter je zahteval preciznega odgovora od navzočega podguvernerja Lovčevića.

v Bosni okoli 40 modernih valikih žag, ki delajo za izvoz. Toda sankcije in kriza so povzročile, da je število delavstva padlo od 50.000 na 20.000. Za pomoč bosanski in vsej državni lesni industriji je govornik zahteval, naj dade Narodna banka več ugodnosti za izplačilo kliringskih terjatev, naj se uredi vprašanje starih obvez, ki naj se odgovorijo do ukinitve sankcij, naj se rešijo prošnje majhnih žag, tako da more ministrstvo sklepiti 10-letne pogodbe z njimi, naj se olajšajo plačila davka onim lesnim podjetnikom, ki so po sankcijah prizadeti, naj se olajšajo železniške tarife, enako naj se vzpostavijo prepropane zveze z Levantom, naj se s kontrolo uredi izvoz naših izdelkov ter naj se ugotovi zahtevam centralnega odbora lesne industrije o zaščiti lesnega gospodarstva in naj se mu omogoči sodelovanje v trgovskih pogajanjih z drugimi državami.

Dr. Vidic iz Kamnika je govoril kot predsednik Jugoslovanskega gozdarskega združenja, sekcija Ljubljana. Naglašal je, da mora biti važen tudi izvir lesa, to je gozd. Vlada naj olajša tudi zemljarino na gozdove, ker že katastrofi podatki ne odgovarjajo več in sta gozdena in kmetijska posest pri nas nerazdružljivi. Naj se olajšajo bremena na pogozdovanje in bremena na vožnjo lesa. Slovenija je postala zdaj dežela stradalcev in beračev. Obubožala je že poprej, sankcije pa so ji stopile do vratu. Od pretrata dalje je Slovenija sodelovala pri državnih dohodkih z 12 do 16%, prejela pa je le 5-6% državnih izdatkov. Danes je revez še celo tisti, ki je varčeval, ker so mu vloga v hranilnici zmrznele. Zelje Slovenije naj se hitro rešijo, sicer bo kmalu slišati iz nje glas obupa: Morituri vos salutati!

Inž. Remec je obširno govoril o krizi finalne industrije lesnih izdelkov, to je o industriji pohišva, ki je bila že pred sankcijami in že pred krizo v znaku padanja zaradi hude konkurence, ki jo povzročata na tujih tržiščih izvoz to izdelkov konkurenca Nemčije, Poljske in drugih držav. Te države podpirajo s premijami svoj izvoz. Naš podjetnik pa mora plačati še celo eksportni davek v obliki razlike pri nabavljanju in oddajanju deviz. Država naj bi dala izvozne premije vsaj na ta način, da bi to razliko pri devizah opustila.

Plačilni promet z Madjarsko

O plačilnem prometu z Madjarsko je dejal, da so predstavniki NB vodili razgovore z zastopnikom madjarske Nar. banke g. dr. Takšijem ter je bil dosežen sporazum v tem smislu, da se morajo naše terjatve pred letom 1935 izplačati pooblaščenim madjarskim denarnim zavodom v teku meseca decembra 1935. Madjarske banke niso doslovno izvršile teh obveznosti in mnogi niso dobili svojih terjatev. Zato prosijo vse zainteresirane, naj se prijavijo zaradi tega NB, odn. njenim podružnicam. Pogodba se mora vsekakor izvršiti. Za ureditev terjatev iz leta 1935 je bil dosežen razmeroma povoljen sporazum, saj se je treba le spomniti na velike težkoče, ki so bile doslej v prometu z Madjarsko. Obračun se mora izvršiti v 4 mesečnih obrokih od januarja do aprila (po 25%). Za bodoče bo promet z Madjarsko uredjen na podlagi zasebnega kliringa, ki se je v okvirju kliringskih pogodb izkazal za najpovoljnejšega. NB bo skušala v bodoče odpraviti vse tozadevne ovire na polju plačilnega prometa z Madjarsko, kar ji je zlasti omogočeno zato, ker se pogodba z Madjarsko lahko vsak čas odpove, odn. samo popravi, če za nas ni ugodna.

Frane Dolenc iz Škofje Loke je izbržno poročal o položaju lesnega delavstva v Selski in Poljanski dolini, kjer je delavstvo navezano izključno le na zaslužek z lesom in ki ga je sedaj izgubilo. O podobnem položaju v Gorskem Koturu sta govorila Čadež iz Delnic in Bradetič iz Sušaka.

G. Fran Škrbec je pojasnil težavni položaj posebno one industrije in trgovine, ki je zadolžena. Zaradi tega je potrebna zaščita te domače gospodarske panoge, da se ne bodo ponavljali v naši deželi tuji, ki hodijo okoli in kupujejo naša posestva. Posebno dolgo se je zadržal na vprašanju inozemskega kapitala, ki zavzema pri nas vodilni položaj, katerega pa bi bilo treba izboljšati, naš domaći človek pa naj se razbremeni. To je zahteva naših ljudi, ki so pravi predstavniki naroda in iščejo pomoč v zadnjem času. Kot dobri državljani imamo pravico zahtevati od države, naj nam pomaga v težkih časih.

Narodni poslanec inž. Zupančič je imel precej demagoško pobarvan govor. Zlasti je napadel politiko Narodne banke. Obžaloval je tudi, da ni finančnega ministra v Ljubljano.

Delega Delavske zbornice Jože Golmajer je prav lepo prosil navzočne gospode ministre, naj se zavzamajo za uboge lesne delavce, ki so postali brezposelni ter naj v prihodnji državni proračun vnesejo primerne zneske za vzdrževanje teh rezevžev.

Lahovnik s Prevalj je govoril o krizi lesne industrije v prevalskem okraju, ki je bila navezana zlasti na uvoz v Madjarsko, ter govoril o starih dolgovih Madjarske našim lesnim izvoznikom. Podguverner Lovčević je pojasnil, da je to vprašanje že deloma rešeno ter da bo Narodna banka poskrbela za izplačilo zastarelih terjatev. V ostalem pa je ekspert Narodne banke vse popoldne na razpolago ter bo dajal vsa pojasnila.

Za nove trgovinske pogodbe

G. inž. Dubravčič, referent Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in tajnik Osrednjega odbora lesnega gospodarstva kralj. Jugoslavije je v imenu odsotnega ministra za trgovino in industrijo g. dr. Milana Vrbaniča referiral o delu ministrstva za trgovino in industrijo na polju trgovinskih pogodb. Ko so se začele sankcije, se je to ministrstvo trudilo, da doseže kompenzacije. Vršila so se že pogajanja z Anglijo in Francijo, pričakovali pa je v najkrajšem času pogajanj s Španijo. Na programu pa so še nadaljna pogajanja. Za mehki les na angl. tržiščih ni bilo mogoče doseči olajšav, ker jim ta les ne ugaja, prodaja trdega lesa v Angliji pa se itak giblje v normalnih mejah. Obstoj pa možnost in okvirju plačilnega sporazuma doseči nekaj za les. Važno je tudi, da je Anglija izjavila svojo pripravljenost čimprej začeti z nami pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. Pogajanja s Francijo so zelo težavna, prisostvovala pa jim je tudi strokovnjak inž. Manojlovič. Pogajanja z Madjarsko se vodijo že leta in leta, obstojta pa možnost vsak čas odpovedati sporazum ter ga nadomestiti s takim, ki bo za nas ugodnejši. Pogajanja s Španijo pa bodo izključno v znaku lesa.

Ob 8 popoldne je minister Jankovič zaključil zborovanje v govoru, v katerem se je prisrčno zahvalil vsem, ki so sodelovali na tem zborovanju. Izrazil je veliko skrb vlade in svoje lastno zaradi težkega stanja, ki je zadelo državo, posebno Slovenijo. Razumem manifestacije bolečin in kritike, ker vem, da kogar boli, ta tudi stoka. Skrb kr. vlade je povzročila, da smo prišli v našo lepo Ljubljano, da se tu pogovorimo in da spoznam vaše želje ter da sprejememo vaše sugestije in vplive ter da poiščemo izhod iz teh težkih razmer. Dostikrat prihajam v Slovenijo zaradi užitka, toda sedaj sem se odločil, da posvetim Sloveniji en dan napornega dela. Iz ust podguvernerja Narodne banke ste spoznali, da je Narodna banka voljna priskočiti na pomoč, in iz ust zastopnika ministra trgovine in industrije ste spoznali, da se vodi resna politika in da skušamo z dogovori z vsemi državami doseči placement našega lesa na tujih tržiščih. Zahvaljujem se predsedniku Škrbcu za vso prijaznost, ki jo je

posvetil moji osebnosti ter zaključujem to zborovanje z željo, da bi rodilo dobre uspehe.

Zborovalci so g. ministru priredili tople ovacije ter se nato razšli, skoraj vsi priprani, da bo vlada storila zanje vse, kar se storiti da.

Med zborovalci je bilo tudi mnogo preprostih delavcev, ki so prišli iz daljnih krajev, nekateri zaradi pomanjkanja denarja celo peš.

Predkonferenca v soboto zvečer je sprejela načrt za resolucijo. Ta načrt je obnem z dopolnitvami današnjega zborovanja tolmačil na zborovanju ob priliki debate g. minister n. r. Ulmanski. Ta resolucija pa še ni končno urejena ter jo bo v končni obliki uredil poseben odbor šele jutri.

G. ministri Jankovič, Kožulj in dr. Krek so z večernim brzim vlakom ob 8 odpotovali iz Ljubljane v Belgrad. Na kolodvoru so se od njih poslovili predstavniki tukajšnjih oblasti.

Shod min. dr. Kreka v Št. Vidu n. Lj.

St. Vid nad Ljubljano, 26. januarja. Prijazni in ponosni St. Vid nad Ljubljano, središče najbolj marljivih slovenskih obrtnikov in rokodelcev, se je danes v zgodnjih dopoldanskih urah pridružil vrsti onih slovenskih naselij, ki so po dolgih letih nasilno zatajevale ljudske zavesti jasno izpovedale svojo resnično voljo na javnem zborovanju. Že na vse zgodaj po rani vs. maši je bilo po Št. Vidu živahno. Ljudje, ki so bili pri maši, se niso razšli kakor navadno, ampak so skoraj vsi odšli v Društveni dom, kjer so se jim pridružili še oni, ki so prišli na shod in potem počakali druge maše. Prostorna dvorana Društvenega doma je bila z galerijami vred nabito polna in ni mogla sprejeti vseh ki so želeli slišati priljubljene govornika ministra dr. Miha Kreka.

Zborovanje je začel g. Karol Erjavec, ki je pozdravil g. ministra ter mu takoj podal besedo.

Ministrov govor

G. minister dr. Krek je v poldrugo uro trajajočih izjavanjih razgrnil pred poslušalci sliko današnjega političnega položaja. Njegov govor prinašamo v zaokroženem izvlečku.

»Odkar sem zadnjikrat govoril o političnem položaju,« je začel g. minister, »se je v naši notranji politiki precej izpremenilo. V tem času smo srom vse Slovenije dokončali organizacijo naše politične stranke, katero je bivši režim skušal razbiti na stotine kosov in jo proglasil za protidržavno. To nam je uspelo, čeprav so govorili, da naša stranka nikdar več ne bo prišla do vpliva in da nihče od naših ljudi ne bo nikdar več prestopil praga oblasti. In vendar smo našo organizacijo v času nekaj mesecev zopet poklicali v življenje v oni veličini in sliki, kakršna je bila pred januarjem 1929. Prijatelji dr. Korošca so dokazali, da petletno preganjanje, ki je besnelo nad njimi, ni zapustilo nobenega vpliva. Ohranili so isto zvestobo, kakor so jo izkazovali prej, ko smo desetine let oblikovali rod za rod in podajali svoj politični program iz roda v rod. Pokazalo se je, da je politična morala in politična zvestoba slovenskega naroda na oni višini, kakor smo jo zapustili leta 1929. Nasprotno, pokazalo se je celo, da je naša sila še močnejša, ker smo morali obnoviti stranko v najtežjih gospodarskih razmerah, v času, ko nekaka naša sosedna država vodi vojno in ko posledice te vojne, čeprav se vrši daleč od nas, prebridko čutimo tudi mi. — v času, ko je brezposelnost hujska kakor kadarkoli in ko je kriza zadel v prvi vrsti baš Slovenijo. Ako slovenski človek v taki dobi še najdve časa za politične steskanje in smisel za politične nastope, potem lahko ugotovimo, da je kultura politike med nami tako visoka, da političnega poslanstva ne moreš položiti v zvestejše roke nego so roke tega naroda.«

»Poleg drugih dogodkov so to dokazale najbolj občinske volitve, ki so bile v mnogih slovenskih občinah. Na teh volitvah nasprotniki protij skupnemu kompaktnemu in disciplinarnemu nastopu naših ljudi niso mogli ničesar opraviti. Karakteristika teh volitev je bila baš v tem, da so na vseh volitvskih nastopih nasprotniki združeni. Niti v eni občini nismo imeli več kakor dve kandidatni listi. Vse od JNS preko komunistov in socialistov doli do Kramerjevih in Marušičevih ljudi se je združilo proti nam. Pa ne samo to; čeravno smo mi danes režim, čeravno smo mi vlada, je bila svoboda volitev tako silna in popolna, da so tudi državni in samoupravni uradniki ne samo neupravičeno, marveč celo drzno nastopili proti našim vladnim listam in da so celo sami kandidirali na nasprotnih listah. Ako smo pod takimi razmerami tako sijajno zmagali, potem to ni samo zmaga enega dne, marveč je to stalna zmaga zvestobe, ki jo gobje naš narod do svoje stranke in do svojega voditelja dr. Korošca.«

Nato je minister v zvezi z znano zadnjo krizo, ki je bila v vladi, poudaril, da bi imel odstop dveh ministrov v važnih resorih v vsakem drugem primeru za posledico krizov celokupne vlade. »Ta vladna kriza,« je dejal g. minister, »je nastala zaradi tega, ker se del bivših radikalne stranke ni popolnoma zlagal z vodstvom bivše radikalne stranke. Mi smo in bomo ostali glede tega na stališču: pristajati in člani stranke, ki smo jo stvorili na podlagi skupnega dogovora in skupnega nastopa, za katero smo skupno vložili pravila in prošnja za odobritev, so dolžni čuvati njeno enotnost, njeno solidarnost in moč. Ne moremo dovoliti nikomur, pa naj bi bil to navaden član ali na vrhovih vodstva, da bi motil mir, soglasje in enotnost v vrstah stranke. Ta spor so hoteli zanesti v vlado samo, vendar pa je vlada ta napad dostojno odbila. V vladi so ljudje, ki so jih poslale tja bivše tri stranke, ki so stvorile JRZ. Vlada je torej produkt teh treh bivših strank in nosi zaupanje teh strank. Tisti pa, ki lahko v enem mesecu menjajo svoje mišljenje, naj vedo, da se zaradi resnosti političnega dela ne more menjati niti predsednik vlade niti kak drug funkcionar tako, kakor se menja srjaja. Mi moramo povedati onim na vrhovih, da je politika, delo in organizacija stranke eno, da je pa vodstvo vladnih poslov in vlade same nekaj drugega. Vedeti je treba, da more samo enotno in soglasno sodelovanje biti dobra podpora za vlado in za izvajanje demokratičnega režima, ako nečemo, da se posreči silam diktature, ki se vedno hočejo rušiti sedanji režim in delajo na vpostavitvi nove diktature, da se zopet dokopljajo do oblasti in nam padejo za hrbet. Ob priliki reševanja vladne krize se je pokazalo, da uživa vlada popolno zaupanje tako od zgoraj kakor od spodaj.«

Gospod minister se je v svojem govoru pomudil tudi pri vprašanju premeščanja učiteljstva. Poudaril je, da premeščanje

učiteljstva letos niso presegle onega obsega, v kakršnem so se izvedle prejšnja leta. Če je pa med učiteljstvom bil premeščen tudi kak učitelj, ki ga v dotičnem kraju nihče več ni mogel videti in če mu je bilo politiziranje prvo, šola pa šele drugo in če je kot volizni komisar na debelo potvarjal resnico pri glasovnicah, so bile s tem popravljene samo krivice, ki so bile najnujnejše. Dasi so na cesti še mnogi učitelji in profesorji, ki so jih naši nasprotniki pod prejšnjimi režimi brez dinarja vrgli na cesto in dasi se nam še ni posrečilo, da bi te učitelje vrnili na mesta, kamor spadajo, prihajajo v Belgrad z vseh strani laži, kako mi preganjamo učiteljstvo.

Nato je prešel g. minister na gospodarska vprašanja, posebno z ozirom na vojno v Afriki. »Ne sankcije ampak vojna,« je poudaril g. minister, »je ono, kar nas bica. Vseeno je, ali je Italija meja zaprla ali ne. Razlika je samo v tem: če bi Italija mej ne zaprla, bi mi še najprej uvažali tja blago; ker pa so meje zaprte, nam je ostalo blago doma. Avstrija pa, za katero meje niso bile zaprte, je blago izvažala, ni pa dobila zato denarja in nima sedaj ne kupnine ne blaga. Trgovci sami so bili prisiljeni, da izvoz v Italijo omejijo in ukinejo.«

Glede dravske banovine je g. minister v zvezi z javnimi deli, ki jih ima v načrtu vlada, dejal, da bo vlada skušala z nekaterimi javnimi deli omiliti krizo v krajih, ki krizo najbolj čutijo. V zvezi s tem je dejal: »Mi sme veliko gospodarsko pogorišče že podedovali. Pet let zopravljanja, raztroševanja za vse mogoče stranske prireditve, pet let korupcije, vse to se mora že poznati, da bi že samo to zlo povzročilo gospodarsko krizo, četudi bi svetovne krize ne bilo. Toda svetovna kriza je prišla in našo državo je našla v režimu popolnega nezaupanja. Režim nezaupanja pa je stvoril nezaupanje tudi v gospodarstvu. Podjetnik in človek, ki je imel sredstva, ni zaupal, da mu politični režim ne prekrži njegovih gospodarskih načrtov, ker se je bal, da mu zaradi stranke vzamejo koncesijo itd. Zato pa so tisti, ki so imeli denar in ki bi lahko dali ljudem zaslužka, denar poskrili in ga odtegnili prometu. Vlada se muči, da bi našla nove trge, posebno v Angliji in Holandsko. Poleg tega upamo, da bomo našli toliko sredstev, da bomo mogli tam, kjer ljudje gladujejo, preskrbeti jih za suho življenje, vsaj do pomladi in do poletja, ko potem naroda zopet nekaj da, vlada je napravila načrt javnih del in po tem načrtu bi se moralo v dravski banovini začeti in deloma že letos dovršiti toliko javnih del, kakor še nikdar, odkar obstoja država. Če se nam ta načrt posreči, upamo, da bomo lahko zaposlili na stotine delavstva pri zgradbi novih cest, pri napravljanju vodovodov v brezposelnih krajih. To je načrt, ki ga je vlada sprejela, ki ga bomo slovenski ministri branili in držali z vsem mogočim vplivom in upam, da bodo letos nekatera dela izvršena, druga pa začeta.«

Mislím, da nisem rekel nobene besede preko meje, nobene obljube preko tega, kar vem. To so načini, s katerimi skušamo rešiti sedanje težko gospodarsko in finančno stanje.«

Govor g. ministra dr. Kreka, ki so mu poslušalci napeto sledili in ga že vmes večkrat prekinili z vzklikanjem, je sprožil po dvorani dolgotrajen navdušen in iskren aplavz. Zdelo se je, kakor da se je nekaj dolgo zatajevanega in zatrdnega utrvalo iz prsi teh stotin naših mož in fantov. Padali so vzkliki in klicji voditelju dr. Korošcu, govorniku, banu dr. Natlačenu in novi stranki. G. Karel Erjavec se je v lepih besedah zahvalil g. ministru za njegove besede in obljubil v imenu zborovalcev neomajno zvestobo načelom, ki so in bodo v najhujših casih naš narod trdno držala v močnejši ljudski skupnosti okrog naših preizkušanih voditeljev.

Prečitana je bila še razsodba upravnega sodišča v Celju glede razpusta šentiviškega občinskega sveta, ki je kot uraden dokument vsega, kar se je godilo na občini, vzbudilo mnogo neprikritega ogorčenja.

Po zborovanju so se mozeje in fantje, pomenukoč se med seboj o tem, kar so slišali, mirno in brez najmanjšega incidenta razšli na svoje domove.

Čsl. poslanik Girsra:

„ČSR zvesta Mali zvezici“

Belgrad, 25. jan. AA. Češkoslovaški poslanik dr. Girsra je bil tako ljubezljiv, da je dal tole izjavo:

Obisk avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schuschnigga in njegovi gospodarski in politični razgovori, ki jih je imel s češkoslovaškimi državniki, so dali vzlic uradnim češkoslovaškim in avstrijskim izjavam priložnost nekaterim inozemskim listom za komentarje, ki skušajo videti v tem obisku nekako novo orientacijo češkoslovaške zunanje politike, da celo nekako opuščanje dosedanje tradicionalne politike. Namen teh komentarjev je popolnoma jasen: desorientirati evropsko javno mnenje, in ko se to doseže, tudi javno mnenje držav Male antante.

Glede na to sem pooblaščen najdoločneje izjaviti, da so glasovi, da bi obisk dr. Schuschnigga pomenil kakršnokoli opustitev češkoslovaške politike in ločitev od politike Male zveze, popolnoma nesmiselni. Vsakdo izmed odličnih činiteljev, ki odločajo v naši zunanji politiki, bi videl žalitev, če bi mu kdo pripisoval takšno namero. Pri praskih razgovorih je šlo samo za razmerje Avstrije do celotne Male zveze, nikakor pa ne samo do Češkoslovaške. Posebej se je s češkoslovaške strani poudarilo, da stoji vlada v habšburškem vprašanju neomajno na blejskem sporazumu, kar je kanceler dr. Schuschnigg vzel na znanje kot stvar, ki se razume sama po sebi.

Pogreb župana Fr. Thalerja

St. Ilj, 26. jan.

Od petka do danes je bil obmejni St. Ilj zavrt v globoko žalost. Severna meja žaluje za svojim braniteljem, St. Ilj za svojim prvim slovenskim županom. Po celi meji je bolno odjeknila vest o Thalerjevi smrti. Ko so včeraj viničarji prinesli svojega mrtvega gospodarja v krsti iz njegovega lepega doma na Karlovcu, da ga položijo v Slovenskem domu na mrtvaški oder, so začele vreti od vseh strani množice, ki so kropile pokojnika. V dvoranah Slovenskega doma, v kateri je Thaler šestkrat govoril na zborovanjih in sestankih, bodril in branil obmejne Slovence, smo ga še zadnjič videli, na mrtvaškem oderu.

Danes popoldne ob 3 smo ga spremljali na poslednji poti. Ze dolgo pred to uro so se zbrali tisoči in tisoči, domačini, bližnji in daljnji sosedje, iz Maribora je prispel poln šentiljski vlak in dva velika mestna avtobusa s prijatelji in znanci pokojnika. Globoko pa je dirnilo ljudi, ko so prišle tudi skupine Slovencev iz Avstrije, ki so ostali neodrešeni pod tujim jarmom. Med mnogimi, ki so se prišli poslednjič posloviti od drugega prijatelja, smo videli predsednika Prosvetne zveze dr. Hohnjca, bivšega oblastnega predsednika dr. Leskova, ministra v p. Vesenjaka, bivšega velikega župana dr. Schaubacha, njegovega najboljšega prijatelja in soborca za slovensko mejo — mariborskega podžupana Zebota, mnogostevilne predstavnike javnega življenja, mariborskih društev, strokovnih organizacij in korporacij.

St. Ilj takega pogreba, kot ga je imel Franjo Thaler, še nikdar ni videl in ga najbrže tudi več ne bo. Ogromne množice pogrebcev so zagnile vso dolgo cesto od Slovenskega doma do pokopališča. Pogreb je vodil pokojnikov prijatelj, častni kanonik in dekan jarenski g. Čížek, ob asistenci magr. Vrežeta, šentiljskega župnika duh. sv. Vračka, pujskega prošta Greila, duh. sv. kurata Zavatlala, stolnega kaplana Gasperiča, kateheta Sparla, šentiljskega kaplana Ravšla.

Ob 3 so zapeli šentiljski zvonovi svojo pogrebno pesem in občinski svetovalci šentiljske občine so prinesli krsto iz dvorane pred Slovenski dom. Mariborski podžupan Zebot je imel pri tem krasen govor na povzročne prijatelje in častnike pokopanih. Thalerja, v katerem je orisal neumorno in plodonosno življenje pokojnega Thalerja, ki je storil za svoj St. Ilj in za svoj slovenski narod vse, samo da bi ga videl srečnega. V imenu vseh se je gosp. Zebot poslovil od svojega prijatelja ter se mu še enkrat zahvalil, kar je dobrega storil za St. Ilj, za naš narod, za naše organizacije, za naše ljudi. Prijatelj Tvoji iz težkih in lepih časov, je dejal Zebot, Ti obljubljam zvestobo tudi preko groba z Bogom!

Pevci mariborske Glasbene Matice so zapeli »Vigred se povrne«. Nato pa so dvignili pogrebci

krsto in žalostni sprevod se je napolnil proti pokopališču. Daleč spredaj na čelu je bila šentiljska mladina, nato več tisoč mož, med njimi častno zastopstvo Maistrovih borcev iz Maribora, ki je šlo pokojnega Thalerja med svoje odlične člane, domači orožniki in finančni stražniki so korakali v vrstah za njim, nato so korakali Mariborčani, pred krsto duhovščina, nato šentiljski župan Swaty z odklovanji pokojnika na blazinici, obdan od občinskih mož, ki so nosili številne vence. Krsto so nosili občinski svetniki, ki so delali ob strani časten špalir s svečami. Za žalujočimi sorodniki so korakali odlični predstavniki slovenskega javnega življenja, zaključek pa je tvorilo zopet nad 1000 žena.

Nad odprtim grobom se je poslovil od pokojnika najprej njegov stari prijatelj dekan Čížek, spominjajoč se 40 letnega medsebojnega prijateljstva. Za Maistrove borce je izrekel slovo Bačnik, njegov tovariš pa so zaklicali krepko: »Slava!« Nato je pristopil h grobu dr. Leskova in dejal: »Stojmo ob odprtem grobu moža, ki je zavzemal važno stališče v gospodarskem in političnem življenju slovenskega naroda. Poslavljamo se od velikega slovenskega borca v imenu bivše SLS, ki ga je štela med svoje najodličnejše pristaše, poslavljamo se v imenu JRZ, kateri je zvesto stal ob strani. Bil je zvest pristaš stranki, ne samo v dobrih časih, ampak tudi takrat, ko to ni bilo prijetno. Izrekli smo v imenu stranke najljubše zahvalo. Karkoli je delal in snoval, vse je bilo za povzdigo slovenskega naroda, v obrambo njegovih pravic. Njegovo je delo, da leži danes v slovenski in jugoslovanski zemlji.«

Poslednje besede v slovo je izgovoril šentiljski kaplan Ra u š l. Izrazil je globoko zahvalo šentiljskega svojemu pokojnemu političnemu in prosvetnemu voditelju. Sam je želel, da so ga prinesli iz Kartovega v Slovenski dom, ki mu je bil poleg njegove krasne domačije njegov drugi dom, na katerega je bil silno ponosen. Poudaril je globoko verost pokojnikovo, ki je umrl v zgodnjem mladih letih katoličanov. Šentiljskijom je danes, kakor da jim je umrl njihov oče. Bil jim je res oče blag in dober, ki ni odbil nikogar in pomagal vsakomur. Zrasel je s svojimi ljudmi, takoj po prihodu v Sent Ilj se je poglubil v dušo tega ljudstva, z njim je trpel in radil tega je bilo njegovo delo blagoslovljeno. Thalerjevo ime bo združeno s St. Iljem in slovensko ljudstvo ga ne bo pozabilo. Nobeno oko pri teh besedah ni ostalo suho.

Pevci Glasbene Matice so še zapeli »Spomladi vse se veseli«, nakar je zapel še šentiljski cerkveni zbor.

Zadnji solnčni žarki so zlatili slovensko zemljo, ko so začele padati grude na ostanke pokojnega Franja Thalerja, ki bo spal na osvobodeni zemlji tik meje svoje poslednje spanje.

Tridnevna bitka pri Makali

Reuter poroča: Usoda Makale je na kocki, je včeraj izjavil neki visok abesinski funkcionar Reuterjevemu dopisniku v Addis Abebi. Nasprotno pa trde Italijani, da so zmagali v severnem odseku in da je odstranjena vsaka neposredna nevarnost za Makalo.

Reuterjev dopisnik poroča iz prestolnice, da se abesinski patruljam posrečilo obkoliti mesto in da se vrše boji in manjše praskе v vsem odseku okoli Makale. Na obeh straneh se pogumno bore.

Reuterjev dopisnik pri severni italijanski vojski poroča te-le podrobnosti o tridnevni bitki v odseku pri Makali: Italijansko poveljstvo je izvedelo, da je ras Kasa prodril v pokrajini Tembien 20 km zapadno od Makale s 40.000 vojaki in da je poslal svoje čete proti Makali, da jo obklopijo in prisilijo Italijane k odločilni bitki. Italijansko poveljstvo je naglo poslalo svoje divizije — več ko 40 tisoč mož, proti rasu Kasi in jim zapovedalo, da morajo v najkrajšem času stopiti v boj s sovražnikom. Ras Kasa je s svoje strani skušal obkoliti te italijanske kolone, ko so bile še na maršu, in je vrgel vse svoje čete nanje. Prišlo je do boja na nož. V tej bitki so se posebno odlikovale črne srjace, ki so ves prvi dan (21. jan.) ogroženo napadale sovražnika in se jim je naposled posrečilo odbiti ga z zelo velikimi izgubami. Drugi dan, 22. jan., je ras Kasa opustil vsako nepremišljenost in je zbral svoje čete pred italijanskimi četami ter dal povelje

za splošen napad. Ves dan so Abesinci v gostih rojih napadali, toda njihove vrste je kosil strojni ogenj Italijanov, jedro abesinske vojske pa je obstreljevalo italijansko topništvo. Kar se je rešilo pred topovskim ognjem, so pobrale italijanske strojnice. Vzlic tem težkim izgubam so si pa Abesinci ves dan ohranili moralno. Trejni dan, 23. jan., so italijanske postojanke ponovno napadle Abesinci v gostih rojih in vrsta za vrsto naskakovali Italijane. Črne srjace so te napade v boju na nož zavrčale. Medtem je italijansko poveljstvo poslalo nova ojačenja, ki so prispela ob 4 popoldne in odločila bitko. Sveže italijanske čete so prešle v protinapad in potegnile s seboj utrujene divizije črnih srjace. Napad se je izvršil s tolikšno silo in ogroženostjo, da so Abesinci najprej polagoma odnehali, nato pa v neredu zbežali. Italijani so bitko dobili.

Desno italijansko krilo je takoj nato začelo forsirano marširati proti reki Takazi.

Isti Reuterjev dopisnik je izvedel, da so Italijani okrepili vso fronto z novimi četami, in tako ostavili vsako možnost, da bi Abesinci mogli s četniško vojno prodrati skozi njihove črte.

Reuterjev dopisnik iz Hararja pa poroča, da sta včeraj dve italijanski letali ponovno bombardirali Dagabur, v čigar okolici si je ras Nasibu izbral svoj glavni stan. Na mesto so vrgli več ko 2500 bomb. Kakor se izve, so bombe terjale 30 človeških žrtev.

shod, ni nahajal niti en poslanec-zadružnik, brez katerih Jevtič sploh nič ne pomeni, ker lastnega programa nima. V političnih krogih smatrajo, da Jevtič s svojim shodom ni uspel, še slabše jo bo odrezal v Brčkem, kjer hoče jutri imeti konferenco.

Kongres Delavskih zbornic

Belgrad, 26. jan. m. Danes popoldne je pričel v dvoranah tukajšnje Delavske zbornice zasedati 6. redni kongres Delavskih zbornic vse države. Otvoril ga je Živko Topalović. Za predsednika kongresa so bili izvoljeni Evgen Štark iz Zagreba, Savko Džemaja in Sedej iz Ljubljane. Med izvoljenimi 6 tajniki je tudi Petjevan iz Maribora. Dr. Topalović je podal ostavko na položaj centralnega tajnika. Sledili so referati. Prvi je poročal Jovo Jakšič, tajnik sarajevske Delavske zbornice, o brezposelnosti, pomoči in zavarovanju brezposelnih. Filip Uratnik, tajnik DZ iz Ljubljane, je poročal o delavskih merдах in njihovi zakonski zaščiti. O pravnici delavske koalicije in stavke je govoril Pavičević, tajnik DZ v Belgradu, o avtonomiji socialnih političnih ustanov pa Bogdan Krekič. Referati so bili končani popoldne. Popoldne bo o njih razprava, jutri pa bodo delale posebej izvoljene komisije, ki bodo predlagale tudi resolucije.

Slavna predstava „Himne svobode“

Ljubljana, 26. januarja. Snoči ob pol 8 je bila v kinu »Sloga« slavna predstava češkoslovaške narodnega himna »Himna svobode« (general Štefanik) pod protektoratom Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Ljubljani. K predstavi se je zbralo mnogo povabljencev, stovost in odličnega občinstva, med njimi škof dr. Rožman, divizijski general g. Nedeljković, pooblaščenec dr. Majcen, podžupan dr. Ravničar ter zlasti mnogo višjih in nižjih častnikov ljubljanske garnizije. Dvorana kina »Sloga« je bila za to priložnost okusno okrašena.

Najprej so predvajali češkoslovaški zvočni tednik, ki je bil posnet ob priliki odstopa predsednika Masaryka in izvolitve dr. Beneša. Nato je predsednik Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Ljubljani dr. Egon Starč v zgoščenih izjavah predstavil obstnostu lik slovaškega legendarnega junaka generala dr. Milana Rastislava Štefanika, najzjetejšega sodelavca prezidentov T. G. Masaryka in



Ga-Pa v znamenju petih krogov

Za IV. zimske olimpijske igre je prijavljenih 1592 tekmovalcev

Prijave za IV. zimske olimpijske igre so zaključene. Samo še nekaj dni in največje svetovne zimske igre, kar jih je svet doslej videl, se bodo pričele. Tudi v kvalitativnem pogledu bo dosežen v Ga-Pa rekord, za kar jamčijo poleg izborna pripravljene zimske športnikov tudi prvovrstne sportne naprave, ki se jih Nemci zgradili za to svetovno srečanje. Ta zimska olimpijada bo brez dvoma doslej največja zimska prireditel na snegu in ledu. Tc nam potrjuje številne prijave tekmovalcev, med katerimi vidimo nebroj blestečih imen 28 narodov pošlje svoje najboljšie sinove v zimskem sportu k svetovnim zimbim igram ki se vršijo na nemških tleh v južni Bavarski. Najboljši izmed najboljših se bodo borili za zlate kolajne v smučarskih skokih in tekih, v slalomu in smuku, v umetnem hitrostnem drsanju, v hokeju in bobu ter v stafetnih in vojaških patrolnih tekih. Stevilo prijav. ki še doslej ni bilo nikdar doseženo na nobenih zimskih športnih prireditvah, nam jamči za ljuto in ogroženo borbo. Chamonix, St. Moritz in Lake Placid bodo s te prireditvijo daleko preokračeni.

Najmočnejše zastopstvo bo poslala Nemčija, kar je povsem razumljivo, saj se vrše borbe na njenih belih poljanah. Nič manj kot 164 tekmovalcev je prijavila za različne panoge zimske športnih tekem. Takoj za njo sledi Avstrija s 155 tekmovalci. Amerika jih je prijavila 131,

kar je tem značilneje, kajti pri zadnjih igrah v letu 1932, ki so se vršile na ameriških tleh, jih je prijavila samo 92. Nadaljnje države so prijavile tole število: Češkoslovaška 107, Norveška 96, Italija 88, Kanada 81, Francija 78, Švica 77, Japonska 85, Jugoslavija 68, Poljska 67, Avstrija 65, Nizozemska 40, Bolgarija 16, Luksemburška 8, Španija 8, Lichtenstein 6, Turčija 32, Grčija 4 ter Avstralija 4.

Vsi ti prijavljenci seveda ne bodo sodelovali pri tekmah, kar je pri vsakih takih prireditvah običaj. Jugoslavija na primer se je morala omejiti samo na smučarje, katerih pojde zastopati v Ga-Pa barve naše domovine 17 tekmovalcev in tehnično vodstvo ter toročevalci, tako, da bo vsa jugoslovanska ekipa štela kakih 25 zastopnikov. Drsalci in hokeji igralci, ki zaradi neugodne zime niso mogli trenirati, morajo ostati doma, ker ne bi imeli nobenih uspehov. Drugo pa je finančno vprašanje, ki bi prav gotovo najresneje ogrožalo njihovo sodelovanje, četudi bi bili v dobri formi. Končno pomnimamo, da sme vsak narod v vsaki panogi postopiti po 4 tekmovalce. Edino v bobu sta tako v dvojicah kakor v četvoricah dovoljeni po dve garnituri. V hokeju je se smelo prijaviti 10 igralcev in 4 namestnike. Tri dni pred tekmami pa je treba tudi ta moštva, ki bodo igrala, točno nominirati.

Prijetno presenečenje tik pred odhodom na olimpijado

Širom naše kraljevine razširjeni apel JZSZ na državne oblasti in na celokupno javnost, da je naš nastop v Ga-Pa ogrožen zaradi nezadostnih sredstev za trening in opremo, je našel vprav velikodušni odziv. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je poklonil v zadnjem trenutku zvezi za olimpijsko vrsto 45.000 Din ter s tem dokumentiral, kolikšno pažnjo polaga na našo reprezentanco na olimpijadi. Med privatniki pa prednjačita z zgledom, ki naj bo svetel vzor naši javnosti gg. Hubert in Walter Woschnagg iz Soštanj, ki sta smatrala v svoji velikodušnosti za svojo častno zadevo, da prevzmeta sama primanjkljaj, ki je ogrožal nastop naših tekmovalcev v Ga-Pa. Storila sta to v prepričanju, da naš nastop na olimpijadi ni samo v športnem pogledu eminentne važnosti, temveč, da je tudi vprašanje prestiža naše države, da njeni zastopniki ne manjkajo na veliki mednarodni prireditvi, kjer naj pride do izraza moč in ideal njene mladine, njene bodočnosti. Zveza samo želi, da bi našla ta svetla zgleda požrtvovalnosti in velikodušnosti mnogo posnemalcev. Zveza je te moči nujno potrebna, saj so je stale priprave za olimpijado, trening in preskrba tekmovalcev velike svote, ki še niso pokrite.

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s časo naravne

Franz-Josefove

grenke vode, zaužite jutraj na teče. Z uporabo Franz-Josef-ove grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek. Jgl. rez. S. br. 9474/35

Otvoritev mednarodne smučke šole v Planici

Združenje smučarjev Planica objavlja, da sta obe skakalnici, namenjeni za šolo, dograjeni, da je zapadlo dovolj snega, radi česar se odprta dne 1. februarja stalna smučka šola, ki ima namen nuditi izvežbanim smučarjem možnost treninga v skokih na marji 25- in srednji 65-meterski skakalnici, ko pa bo dograjena velika skakalnica, se bo razširil tudi trening na veliko skakalnico. Vodstvo šole je v Ljubljani pri izvršnem odboru ter je nasloviti vse dopise in prijave na izvršni odbor Združenja smučarjev Planica v Ljubljani. Šola bo trajala do konca marca ter bo stalna, v kolikor bodo to snežne razmere dopuščale. Razdeljena je šola v začetniški tečaj, na šolske tečaje, na tečaje za izvežbane skakalce in trening tečaj za skupine. Pravico udeležbe v šoli ima vsakdo, ne glede na klubsko pripadnost ali državljanstvo, z edinim pogojem, da ima pripravno skakalno opremo. Za sezono 1936 je udeležba na tečajih brezplačna. Razpisujemo prvi tečaj od 1. do 7.

dr. Beneša, sotvorca češkoslovaške republike in prvega vojnega ministra republikanske vlade.

Sledil je film »Himna svobode«, ki lapidarno in verodostojno ponazorjuje eno najbolj usodnih zgodovinskih dob češkoslovaškega naroda, namreč borbo za lastno svobodno državo, v katero je tako odločilno posegel tragično umrli general Štefanik. V zelo spretni režiji je prikazana bogata življenjska pot tega slovaškega heroja in zraven gignitski boj češkoslovaškega naroda za osvoboditve. Trpljenje ljudstva na domači zemlji, obupna innaštva in krvavenje češkoslovaških legij na vseh frontah ter silni napori in delo mož voditeljev v emigraciji, vse to je vsebina tega odličnega filma, ki je bil po pravici nagraden s prvo državno nagrado. Naslovno vlogo glumi naš rojak, bivši član ljubljanskega gledališča in sedaj član Narodnega divadla v Pragi, Zvonimir Rogož. Film vsebuje tudi nekatere originalne posnetke s fronte, zlasti pretresljivo pa prikazuje v odlomku prizore srbskega bojišča, umikanje srbske armade in beg civilnega prebivalstva pred Avstrlji in Nemci. Glasovno in fotografsko je film na višku.

Film bo še nekaj dni na sporedu v kinu »Sloga« in priporočamo vsakomur, da si ga ogleda.

februarja za začetnike in izvežbane, ki se bo vršil, ako se prijavi vsaj 6 udeležencev. Obenem razpisujemo mladinski tečaj, namenjen šolski mladini nad 13 leti stari, ki se bo vršil vsako nedeljo in praznik, drugi dan pa, ako se dogovore. Končno sporočamo vsem smučarjem, da bo šola delovala tudi vsako nedeljo in praznik tako, da se lahko udeležijo tečaja tudi tisti, ki imajo samo ta dan prost. Delo v šoli je poverjeno norveškemu trenerju Henry Oedeardu, ki bo stanoval v Sm. domu Planica. Prijave za enodnevni tečaj se oddajo direktno trenerju Oedeardu, kjer je izpolniti tudi potrebne formalnosti.

Občni zbor SK Železničarja

Maribor, 26. jan. Snoči se je vršil v društvenih prostorih pod sportno tribuno na novem igrišču občni zbor agilnega mariborskega SK Železničarja. Občni zbor je vodil predsednik inž. Gruđen, ki je opozarjal na lepe sportne uspehe v preteklem letu ter na veliko požrtvovalnost sportnikov, ki se zrcili najlepše v dovršitvi impozantnega modernega sportnega stadiona. — Obširna poročila o društvenem delovanju je podal potem tajnik Fišer: klub ima 7 sekcij, najbolj sta uspevali nogometna in lahkoatletika. Opušiti se je morala tekoatletika sekcija in tudi ni uspel poskus ustanovitvi plavalno sekcijo. Med važnejšimi dogodki omenja železničarsko prvenstvo države in uspele sportne slavnosti ob priliki otvoritve igrišča. — Za nogometno sekcijo je poročal Stojčić: ima 175 članov, 89 verificiranih, 1 moštvo: 30 tekem, 24 dobilo, 3 izgubilo, 3 neodločeno, goli 112:52. — Za teniško sekcijo poroča Mazi: članstvo za 30% padlo napram letu 1934. Razumevanja za tenis je premalo. — Za šahovsko, tabletenjsko, zimsko-sportno in lahko-atletično sekcijo je poročal Fišer: lahko-atletična sekcija ima 118 verificiranih članov, 32. juniorjev. Table-tenis ima 27 članov. Šahovska sekcija je dosegla v lanskem mariborskem prvenstvu III. mesto, zimsko-sportna v podveznem prvenstvu III. mesto. — Za kolesarsko sekcijo je poročal Glavič: ima 15 verificiranih članov. — Gospodar Glavič omenja zgradbo tribune, postavitev igrišča. Imovina se čeni na 325.123 Din. — Blagajniško poročilo je podal Podpečan: dohodkov je bilo 70.737, izdatkov 70.634 Din. Nogometna sekcija je bila pasivna za 10.117,75 Din, lahko-atletika pa za 5505,25 Din. Častnih članov: 4, rednih in podpornih 908, juniorjev in subjuniorjev 128. — V imenu JI.Z je govoril Bergant.

V odbor so bili pri volitvah izvoljeni: predsednik inž. Gruđen Jože, I. podpredsednik Evstahij Jošt, II. podpredsednik Mozetič Milan, I. tajnik Josip Fišer, II. tajnik Arlič Emil, blagajnik Podpečan Franc, gospodarja Čof in Belšak, odborniki: Ilovar, Prebil, Švarc, Klinar, Soršak, Štubl, Steinbüchler in Hudžer.

Načelniki sekcij: nogomet Stojčić Dimitrije, tenis Mazi Gvido, kolesarska Rozman Stefan, table tennis Radej, šah Iva Vidovič, zimskosportna Jože Gladnik.

Nadzorni odbor: Pregel Friderik, Bačnik Jože, Zavatlal in Paar.

Častno razsodišče: upravnik delavnice Jovič, inž. Hinterlechner, inž. Završnik, inž. Debevc in dr. Korencan.

Za častnega člana je bil imenovan lesni veletrgovec v Celju Ivan Cater.

Članarina ostane 3 Din, pristopnina 5 Din. Dolga in deloma burna debata se je vršila glede jamstva 60.000 Din, ki ga je podpisalo 20 oseb. Ob zaključku je Fišer opozarjal na pojav profesionalizma v sportu, ki ga je treba zatirati.

Tekme za Z. P.

Svoboda:Moste 4:1 (1:1).

Hermes:Grafika 2:1 (1:1).

Pokalne tekme v Zagrebu

Zagreb, 26. jan. b. Današnje četrtlo kolo pokatnih tekem se je končalo takole: Skakavac:Hajduk 1:0 (0:0), Gradjanski:Sparta 1:1 (1:1), Hašk:Železnik 1:0 (0:0), Slavija (Vraždin):Makabi 6:1 (3:1).

Belgrad, 26. jan. m. Na današnjem občnem zboru za zgradbo instituta Nikole Tesle je bil izvoljen nov odbor. Za podpredsednika je bil izvoljen dr. Milan Vidmar iz Ljubljane, med odborniki pa Mario Osana iz Ljubljane.

Od Soče čez Zilo

Slovenska imena se morajo pisati slovensko

Slovenec izven narodne države sistematično kvirajo njihova imena. Na Koroskem n. pr. slovenskim otrokom po načrtu in dosledno pokvarijo v šoli njihova slovenska imena. Če se otrok piše: Božič, bo učitelj zapisal v katalog in spričevalo: Woschitz; če se otrok piše: Ravnik, bo v šoli postal: Raunig; iz Matevžiča nastane: Mateuschitz (to spakedrano potem izgovarjajo kot Matojšič); iz Pipana nastane: Pippan; iz Zupana: Suppan; iz Zupanca: Suppanz; iz Sušnika: Schuschnigg; iz Krasnika: Krasnig; iz Tratnika: Trattnik; iz Pušnika: Puschnig; iz Lisca: Lissetz; iz Mačiča: Matšičsch; iz Careja: Tscharre; iz Dulnika: Dullnig (Dulnik pač iz Dolnik); iz Zorca: Sorz; iz Zorkota: Sorgo; iz Klančnika: Glantschnig; iz Lesjaka: Lessiak; iz Bašnika: Waschnig; iz Breznika: Wriesznig; iz Poljanca: Polanz; iz Pečnika: Pietschnig itd. itd.

To je kvirjenje slovenskih imen namerno in po načrtu. Razume se, da je tako kvirjenje in pačenje slovenskih imen treba obsoditi!

Pa tudi v matrikah so slovenska imena često napačno pisana. Vzemimo imena: Hoinig (= Hoinik), Filipitsch (= Filipič), Urschitz (= Ursič), Pajdasch (= Pajdaš), Löschnigg (= Lešnik), Pototschnig (= Potočnik), Sellinschegg (= Zelinšek)... Mogoče jih matrikovedja sam n' znal pravilno pisati; mogoče izvirajo še iz dobe ko sedanji slovenski črkopis še ni bil ustaljen. Na vsak način je taka pisava slovenskih imen čisto neumestna in pogrešna! Slovenska imena je treba slovensko pisati! Tako spakedrano pisanje slovenskih imen moramo oristevati med kvirjenje slovenske. Umestno bi bilo, da bi se tako kvirjenje slovenskih imen odredbeno prepovedalo. V narodni državi je tako spakedrano pisanje slovenskih imen res še posebno neokusno, nepotrebno, neopravičeno in pogrešno!

Primorske novice

Rože cveto

Cudno vreme imamo tudi na Primorskem. Imamo skoraj neprestano dež, v treh mesecih je bilo 60 dni deževnih. Jug pa povzroča gorkoto: 22. 1. m. smo na primer v Trstu imeli 14 stopinj nad ničlo! Smo brez solnca, pa tudi brez mraza! Značeno tržaške burje letos ni in ni. Po vrhovih cveto rože, reganije, begonije, narcise, v gozdovih pa so se pokazale že šmarnice. Celo mandeljevo drevo brsti. Tržaška okolica izgleda čisto kakor v zgodnji spomladi v svoji čudoviti zseljenosti. Neugodno pa to vreme vpliva na zdravje in mnogi si žele burje, da uniči in razpiha kužne bacile. Čisto lahko je, da se prišumi s snegom in mrazom vredi... Zal nam je seveda, da ne moremo prodajati naših rož, ker so to preprečile te nesrečne sankcije.

Pri gotovih boleznih žolča in jeter,

žolčneja kamna in zlatence urejuje naravno

FRANZ-JOSEFOVA

grenka voda prebavo in pospešuje izpraznitve črev. Klimske iskušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, »ko se j' mlje zjutraj na teče Franz-Josefova voda pomešana z nekoliko vroče vode. Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 15465, 25. V. 35.

Huda pomota se nam je pripetila v zadnji številki našega lista, ko smo poročali o smrti advokata dr. Ladislava Kvečiča v Trstu. Pokojni namreč ni bil italijanec, kakor je bilo v naši notri rečeno (naš sodružnik ga je zamenjal z nekim drugim), ampak do smrti jugoslovanski državljani, dober Srb in navdušen narodni delavec; kot znaša pa tak, da je užival globoko spoštovanje tudi med italijanskim narodom na zemlji, na kateri je živel kot lojalni gost toliko let.

Porodnih prstanov v dar domovini v sedanji vojni je bilo na Goriškem zbranih dozdaj 16.596. To število je precej skromno.

V skrbah za svoje hitijo ljudje trumoma na goriški magistrat, da zvedo kaj o sinovih, oziroma možeh, ki se bojujejo v Vzhodni Afriki. Iz razumljivih razlogov prihaja pošta iz Afrike zelo počasni. 72 tebljev in še več drugih kosov železa je požrl 33letni mladenič Stanislav Slavak iz Harpel, ki je po Trstu nabiral denarja s tem, da je igral »krobata. Vso to žumo kovine mu je v tržaški bolnišnici po brilantni operaciji izvlekel iz želodca primarij dr. D'Este.

Predpisi glede zastav. Goriški prefekt je izdal odredbo, da se ne sme nacionalna zastava izobešati ob vsaki poljubni priliki, ampak samo na predpisane nacionalne praznike in ob patriotskih prilikah. Zastave morajo biti čedne in cele. Zastava se mora vedno sneti ob solnčnem zahodu in ne sme viseti nikoli čez noč, ampak se mora vsako jutro izobešati nanovo, ako ima viseti več dni.

Prvi elektrotehnični vlaki. Prvi poizkus z električno lokomotivo na elektrizirani progi Videm—Gorica—Trst so napravili pred nekaj dnevi. Redne vožnje se bodo začele s 1. februarjem, in sicer na progi Videm—Gorica, nakar bodo hiteli z dovršitvijo električne zveze Gorica—Trst. Na elektrifikacijo proge Trst—Postojna pa bo treba še čakati.

Križa gradbene delavnosti v Primorju je zdaj precejšnja. Dočim je gradbena delavnost v l. 1935 dosegla višek — v tržaški provinciji je bilo zgrajenih 1615 stanovanj — je zdaj zaradi izpadlega uvoza materialja iz inozemstva pred dražje iste gredo hudo upadla. To so ugotovili te dni na občnem zboru gradbenih podjetnikov v Trstu.

Izreden dogodek se je zgodil 22. januarja v času od 12 do 1 popolnoči v tržaški ženski bolnišnici »Regina Elena«, ko je sedem mater povilo 7 otrok, 3 moškega in 4 ženskega spola. Za Trst je to nekaj res posebnega.

Skrb za širino je postala v naših krajih zelo velika, ker se režim prizadeva, da bi v sedanjih naših postala Italija kolikor mogoče neodvisna od tujega uvoza. Na Goriškem pospešujejo zdaj v dolinah, posebno na Vipavskem, zgradbo združenih skladišč za krmo, ki jim pravijo silosi. Preteklo nedeljo se je zbralo okoli 150 kmetov po iniciativi potujočje kmetijske šole na Bokavah pri G. Mlečniku, ki ima en tak silos. Potovalni učitelji so ob tej priliki kmetom razlagali velik pomen te naprave, ki preprečuje, da bi kmetje v času suše, oziroma pomanjkanja krme prodajali živino pod ceno. Dejali so, da pride ta institucija prav tudi bajtarju, ki ima eno samo kravo, katero bi sicer moral neobhodno prodati. Take silose imajo razen Mlečnika še Karel Zigon v Renčah, Marij Makuc v Volčah, Friderik Spacapan v Oseku, Armand Kumar v Vrtojbi in Anton Štekar v Steverjanu.

Prehranitveno vprašanje. Vodstvo goriškega fašija je izdalo okrožnico na deželo, v kateri razlaga, da povečini mesna hrana ni zdrava, ampak, da mora biti mešana. Ljudje naj se hranijo na italijanski (danes bi rekli: fašistični) način. To je predvsem s krubom, turščico ali polento, rižem, jednemom oziroma ričetom, mlekom, jajci, ribami, sovčjem in sadjem. Najboljše je, pravi okrožnica dalje, če je obilen in tečen južen zjutraj, dočim se opoldne lahko poje nekaj mrzelga. Dosedanje košilo pa naj bo zvečer. Otroci naj vedno dobe mleka in kruha. — Za naše kraje ti navseti niso povsem primeri, sicer pa prebivalstvo niti ni potreba svetovati, da naj si »pritegne pasove«, ker itak tudi dozdaj ni bilo vajeno nobenega obilja.

O gospodarski krizi v Istri dobimo pojma tudi v takih noticah, kakor je ona, da so v malem kraju Motovunu, ki svoja časa gotovo ni bil ravno

reven, bili primorani sprejeti nase prehrano 42 učencev za tri mesece. Preden začno otroci jesti, morajo moliti znano molitev k Bogu za znano italijanske civilizacije v Abesiniji, ki smo jo priobčili v zadnji številki našega lista. Večina otrok, ki je iz okolice, je hrvaška.

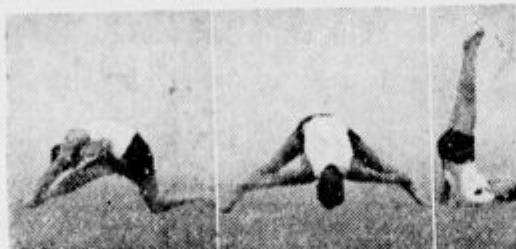
Fašijo celokupne Soske doline mora biti v kritičnem položaju, ker je goriški glavni tajnik fašistične organizacije imenoval za Sosko dolino izrednega komisarja v osebi Alojzija Klavara, ki je pristnega slovenskega rodu.

Istrski industrijski sindikati so imeli občni zbor 30. 1. m. v Pulju. Sedanji čas sili sindikate k čim tesnejšemu sodelovanju, da se dvigne produkcija in omilijo posledice sankcij. Glavne industrijske panoge v Istri so premogovnik Raše, nekaj konzervirnih tovarn in ladjedelnic. V Italiji delodajalci nikakor niso tako zamudni z vplačevanjem doneskov za bolniško in pokojninsko zavarovanje, kakor so na primer v Jugoslaviji. Tudi pravna zaščita dobro posluje. Sindikat skuša olajšati bedo tudi s podporami za brezposelne, s sodelovanjem pri regulaciji cen in s skrbjo za delavske otroke, bodisi v obliki živil, bodisi s polletnimi kolonijami. Vsota v dobrodelne namene, ki so jo dale industrije v prid delavcem, znaša letos 2 milijona lir. Da se pomaga brezposelnim, so istrski delavci radovoljno sprejeli 40urni delavnik.

Nekaj mesarjev je že bilo po raznih krajih kaznovanih, ker so prodajali meso ob prepovedanih dnevih. Uredba o klanju živine. Spričo težav, ki jih je rodila vojna z Abesinijo in njene posledice, je goriški prefekt izdal uredbo, ki določa, koliko živine in kakšna živina se sme klati.

Domača telovadba

Letos, ko nam je zima tako nenaklonjena — smučarjem namreč — je domača gimnastika še veliko bolj potrebna kakor druga leta. Zatorej ne bo nikdar dovolj gibanja in onim, ki hočejo vsakokrat kaj novega, bo vedno primanjkovalo gimnastičnih vaj. Če hočete postati gibčni in močni, če hočete biti zdravi, ne opustite vsakdanje gimnastike. Vsaj deset minut žrtvujte dnevno za svoje zdravje in veliko bolj zadovoljni boste.



1. vaja. Poklekamo na levo koleno, desno nogo pa pomaknemo daleč naprej, koleno napremo. Nato se pripognemo stopalo desne noge močno nazaj (to je proti sebi) ter začnemo sunkoma izvajati močne predklone, pri čemer tudi z rokama sujemo predse. Vajo ponovimo obratno, to se pravi, da poklekamo na desno koleno, ter pomaknemo levo nogo naprej na zgoraj opisan način.

Ta vaja je izborna za dolg korak in sploh mnogo pripomore do človeške prožnosti. V začetku ne smemo pretiravati, pozneje pa skušamo prednjo nogo čim dlje naprej potisniti. Višek je dosežen, kadar napravimo tako zvano »spago«, to je gib, kadar nogi tako močno potisnemo na obe strani, da sedimo na tleh in se s celimi bedri in stegni dotikamo tal. (Slika 1.)

2. vaja. Najprej napravimo močno razkoračno stoji, nakar izvedemo izredno globok predklon. Pri tem se oprimemo z rokama nog in skušamo priti z glavo do tal. Pri tem gremo počasi vedno bolj narazen z nogami, dokler ne pridemo z glavo popolnoma do tal. Nato se vzravnamo in ponovimo vajo kakih petkrat. Tudi pri tej vaji moramo biti zelo previdni in nikakor ne smemo pretiravati. Vsak dan gremo malo nižje, dokler ne dosežemo z glavo tal. (Slika 2.)

3. vaja. Vležemo se na tla tako, da imamo trebuh zgoraj. Predno preidemo na vajo, ki nam jo predstavlja slika 3, bi se malo pozamudili pri tej-le vaji: iz ležanja na hrbtu dvignemo obe nogi v navpično lego, s hrbtom se dotikamo še vedno tal, roki pa odročimo. Z nogami gremo najprej tako daleč na desno, da se dotaknemo tal, nato pa še v levo. Vajo ponovimo na ta način kakih osemkrat, nakar položimo nogi na tla.

Nato se lotimo vaje, ki jo kaže slika 3. Je to obenem spretnostna vaja. Izvedemo jo za takole: Z nogama se zavijemo navzgor, kakor da bi hoteli napraviti preval nazaj, vendar porabimo na ta način dobljen koleb nog za dvig vsega telesa v vertikalno lego, nakar se hitro podpremo z rokama pod boki in zadržimo v navpični legi vse telo za par trenutkov, nakar se povrtno v prvotni položaj in vajo še dvakrat ponovimo. (Slika 3.)

Radio

Programi Radio Ljubljana

Ponedeljek, 27. januarja, 9. Soliska ura: Svetosavska proslava. — 12. Kino orglje (plošč). — 12.45 Vremenska napoved, poročila. — 13. Napoved časa, objava sporoda, obvestila. — 13.15 Reprodukiran koncert simfoničnega orkestra. — 14. Vremensko poročilo, baržni letaji. — 15. Zelenovska ura: O tihem (group. dr. Bogosin, M. Rajna). — 18.20 Ludo: Namorna, koncertna suita (plošča). — 18.40 Kulturna kronika: Pregled našega izvirnega lepoujstva v preteklem letu (group. prof. France Vodnik). — 19. Nacionalna ura. — 20.15 Proslava 100 let

Mariborski hišni posestniki

Lepi uspehi organizacije v preteklem letu

Maribor, 26. jan. V veliki dvorani hotela »Orel«, ki je bila docela napolnjena, se je vršil danes dopoldne občni zbor Društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico. Otvoril in vodil ga je agilni društveni predsednik, nadupravitelj v p. g. Otmar Meglič, ki je uvodoma pozdravil navzočnega predsednika Zveze društev hišnih posestnikov dravske banovine g. Freliha iz Ljubljane ter deputacijo hišnih posestnikov iz Studencev.

Izbrano tajništvo poročilo o delovanju društva v preteklem letu je podal nato tajnik dr. Vilko Marini. Iz tega poročila posnemamo sledeče: Društvo šteje 849 članov, za 17 več kakor leta 1934. V preteklem letu je posredovalo v sledečih važnih vprašanjih: 1. znižanje občinskih davščin od 23% na 17% kanalsčina, gostičina in vodarina; 2. Znižanje doklad na državne davke od 45 na 40% zaradi zvišane domere davčne osnovne; 3. dovolitev odplačevanja zaostankov do leta 1933 v večletnih obrokih. Ti zaostanki znašajo 3 in pol milj. Din; 4. društvo je zahtevalo znižanje občinskega proračuna za leto 1935-36 za 800.000 Din; 5. zahtevalo je znižanje zamudnih obresti pri izterjevanju občinskih davščin od 8 na 5%; 6. postavila se je zahteva po izpolnitvi občinskega sveta iz vrst članov društvenega odbora; 7. društvo je zahtevalo, da se veselični prostor Mariborskega tedna prestavi iz središča mesta na periferijo, kjer se ne bo kalil nočni mir stanovančev in da se rokoborbe, ki jih prireja SSK Maribor s profesionalci, več ne dovoljujejo; 8. društvo je energično nastopilo proti adaptaciji mariborskega gradu v magistratno poslopje. — Poleg navedenih vlog in intervencij je naslovlilo društvo v preteklem letu na mestno občino še spomenico o nezakoničnosti pobiranja parcelne davščine, s posebno vlogo pa je prosilo finančnega ministra, da se vrne mestni občini lanjskoletni proračun v revizijo in ponovno sklepanje. Poleg tega je društvo s posebnimi okrožnicami opozarjalo članstvo na davčne prijave, pred nekaj dnevi pa je sprožilo načrt za zgradbo »Doma hišnih posestnikov«, ki naj bi se zgradil poleg mosta in

Bergove hiše na Glavnem trgu in v katerem naj bi našla svoje prostore tudi mestna tržnica. Večina navedenih posredovanj je rodila pozitivne sadove, tako da je mnogomu zasluga Društva hišnih posestnikov, če so se mnoga bremena omilila.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik Makso Mercun. Dohodkov je bilo lani 32.002 Din, izdatkov 30.945 Din, premoženje pa znaša 110.219 Din.

Na predlog revizorja Kusa se je izrekla odobru razrešnica s pohvalo.

Predsednik Meglič se je nato obširno bavil z važnimi problemi, ki se tičejo hišnih posestnikov. Omenjal je lepe uspehe društva v lanskem letu, ki se zrcalijo v 5% znižanju občinskih davščin, v plačilnih olajšavah, ugodnosti za lastnike novih hiš, katerim se je podaljšala oprostitev občinskih davščin na 10 let. Obširno je govoril o gibanju in donosu hišnih najemnin leta 1935 v primeri z letom 1928. Omenjal je tudi, da ga je banska uprava imenovala v novi občinski svet, v katerem lahko z uspehom zastopa interese društev hišnih članov.

Sprejel se je proračun za leto 1936 z 32.600 Din izdatkov in istoliko dohodkov. Članarina ostane dosedanja.

Za častnega člana se je izvolil soglasno gosp. Leopolda Barta, ki deluje v društvu že nepretrgoma 25 let kot odbornik.

V imenu Zveze društev hišnih posestnikov je pozdravil zborovalce g. Frelih ter govoril o delovanju Zveze. — O zanimivem načrtu za zgradbo »Doma hišnih posestnikov«, v katerem bi bila mestna tržnica, je govoril predsednik Meglič. Stavbišče bi dala občina brezplačno, po preteku gotove dobe let bi pa prišla najprej tržnica in pozneje cela zgradba brezplačno v njeno last. — Dr. Marini je ugotovil, da je podpisanih deležev za 400.000 Din, zagotovljenih pa za 900.000 Din. Glavni tajnik Trg gremija Skaza izjavi, da so tudi trgovci za ta načrt. O tem načrtu sta še govorila Sax in Snuderl. Članstvo je soglasno odobrilo ta načrt. Pri volitvah je bil nato izvoljen dosedanji odbor s predsednikom Megličem na čelu, kot zastopnik lastnikov novih zgradb pa se je izvolil v odbor Lukman

Mariborska plinarna je aktivna

Oddaja plina narašča od leta do leta Zilava borba je rodila uspehe

Maribor, 25. januarja.

V mariborski javnosti se tolikokrat po nepotrebnem omenja mestna plinarna kot pasivno podjetje, da je končno res potrebno, da se s tem vprašanjem nekoliko natančneje bavimo. Plinarna je bila res pasivna dokaj let po vojni. To pa zaradi tega, ker se je mesto leta 1920 elektrificiralo, uporaba plina v gospodinjstvu pa še ni bila običajna. Že površen pregled konzumne krivulje plinarne od leta 1920, ko je letna oddaja dosegla najvišjo konico 804 tisoč kub. metrov do l. 1928, pojasni, da je konzum rapidno padal. Po osmih letih je znašal še komaj dobro polovico — 448 tisoč kub. metrov. Ta doba pomeni za vse plinarne boj za obstanek. Trda borba med elektriko in plinom je končala z razdelitvijo področij: elektrika je prevzela razsvetljavo in pogon, plin pa je kot toplotna energija zavzel vsa področja v gospodinjstvu, obrti in industriji kot požaljšeno kurivo. Treba pa je bilo zlasti v Mariboru ta preobrat šele organizirati. Z izredno žilavostjo se je lotilo vodstvo plinarne dela ter je s smotreno reklamo in prilagoditvijo cen doseglo, da je lanske leto znašal konzum plina 854 tisoč kub. metrov — več kakor leta 1920. Pri tem je treba upoštevati, da nima nobeno izmed mestnih podjetij takih težko, kakor plinarna. Saj čuti celo vojno v Abesiniji, ker se je dobava premoga iz inozemstva znatno podražila. Poleg tega je težka naloga — z zastarelim obratom služiti zahtevam sodobnega gospodarstva. Za proizvod plina se je lani porabilo

2.100.000 kg premoga, poleg plina pa se je pridobilo še 1.550.000 kg koks in katrana. V plinarni je podjetje postavilo retortno peč in jo hkrati moderniziralo za pridobivanje pa je postavilo kotel »Ecos« ustroja, ki izrablja oplooto, katera uhaja skozi dimnik. V lastni režiji se je napravil kotel za prekuhanje katrana ter so se spopolnile nekatere naprave v obratu. Zivahno delavnost zabeležuje plinarna že nekaj let zaporedoma na omrežju. 65 let stari plinovodi, ki so bili prvotno namenjeni za javno in zasebno razsvetljavo, ne zadoščajo več. Nov plinovod je bil lani položen v Gosposvetki in Vrbanovi cesti kot krožni vod za Korosko predmestje v dolžini 750 m. V krožni vod je vključen 180 m dolg plinovod v Matherjevi ulici za Mariborsko tekstilno izkopanji je bilo 1035 m jarkov za plinovode, novih hišnih priključkov 14, ojačenih 5. V instalacijskem oddelku je bilo popravljenih in zigosanih 300 plinomero, preurejenih 200 zastarelih aparatov in gorilcev. Prodanih je bilo 150 kuhalnikov, 9 štedilnikov, 23 samodejnikov, 9 brzogorilcev in 40 raznih plinskih aparatov. Dolžina cevnega omrežja plinarne znaša 39.667 m. Razsveteljivo je, da ima Maribor odstotno najvišji procent privatne porabe plina v državi. Skupno število konzumentov je 1582, novih je bilo lani 133, porast porabe pa znaša napram predlanskemu letu 57.000 kub. metrov plina. Za tekoče leto pa je nov cenik, ki je niveliran za vsakega meščana, pred vrati. Najnižja cena plina v državi daje poročilo za nadaljno bodočnost podjetja.

Mariborski drobci

Maribor, 26. januarja.

Akadska kongregacija ima v ponedeljek zvečer ob 20. sestanek v Frančiškovi kapeli.

Lepa proslava praznika franciskanske župnije. Večraj je imela franciskanska fara svoj župnijski praznik — ki se slavi na obletnico prenosa podobe farne zaščitnice Matere Milosti v baziliko. Dopoldne so se vršile slovesne službe božje s pridigami, popoldne pa razne pobožnosti. Farani in številni sosedeje iz stolne in magdalenske župnije so se slavnosti udeležili.

Vlomilec na poslu. V gostilno Lesjak v Stosierjevi hiši v Mlinski ulici 9 so bili sinoči na poslu vlomilec. Odnegli so steklenico slivovke, likerja, hubertov plašč, gramofonske plošče, cigarete in drobšč ter napravili nad 1000 din škodo.

Zetev smrti. V Ribniškem selu 33 je umrl v starosti 62 let Ivan Kraner. — V bolnišnici je pokosila smrt 26letnega Otmerja Sauperla. — Naj počivata v miru.

Zločinski zapeljivce. Pred nekaj dnevi je izvalil 26letni brezposelni trgovski pomočnik Josip Koder iz Jesence pri Račah, ki je šele nedavno prišel iz mariborske jetnišnice, v kateri je prešel zaradi raznih pregreh 4 leta, mlado, 18-letno dekle, ki se je šolala v »Vesni«, da je pobegnilo z njim. Beg je znal spretno urediti tako, da mati in vsi ostali niso ničesar slutili, ker so mislili, da gre dekle v uršulinski samostan v Gradec. Mladi par pa je policija kmalu izsledila ter Kodra aretirala. Danes so ga izročili mariborskemu sodišču.

nice sv. Save — patrona šolstva (mednarodni koncert belgajske radijske postaje). — 22. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporoda. — 22.15 Prenske lahke glasbe iz kavarne »Nobotičnik«. — Konec ob 23.

Drugi programi:

Ponedeljek, 27. januarja, Belgrad: 20.15 Proslava sv. Save (sodelujejo simfonični orkester kraljevske garde, pevsko društvo »Mokranjac« in več solistov). — 22. Prenske lahke glasbe. — Zagreb: 20.15 Prenske lahke glasbe. — 22.15 Narodne pesmi. — Dunaj: 20. Prenske lahke glasbe. — Budimpešta: 20.40 Koncert Filharmenijske družbe. — 22.05 Lahka glasba. — 23. Ciganska glasba. — Trst-Milan: 20.35 Vojška godba. — 23. Zborovsko pesje. — Rim-Bari: 20.35 Koncert. — 23. Plesna glasba. — Praga: 19.30 Radijski potpuri »Melodije z juga«. — 20.45 Radijski film »Beethoven«. — Varšava: 20. Mornarski orkester izvaja ruske glasbe. — 21. Orkestralni koncert. — Berlin-Frankfurt: 20.10 Narodna glasba. — Königsberg-Lipko-Stuttgart: 20.40 Orkestralni koncert. — Hamburg: 20.10 Iz Mozartovega življenja. — Bratislava: 20.10 Pester večer. — Köln: 20.10 Ponedeljkova večerna izdaja. — Monako: 20.30 Plesna glasba. — Beromünster: 20. Simfonični koncert.



Vražarica: »Do 40. leta boste ostali rečna kakor cerkvena miš.«
Gospa (napeto): »In potem?«
Vražarica: »Potem se boste pa na revščino navadili.«